

47. møde i Det Systemiske Risikoråd

10. december 2024

Det Systemiske Risikoråd

www.risikoraad.dk

mail@risikoraad.dk

Risikobilledet er præget af forandringer i den globale økonomiske politik. Og geopolitiske spændinger kan bl.a. påvirke den internationale handel, samt cybertruslen mod den finansielle sektor. Kreditinstitutterne har fortsat høj indtjening, og de danske virksomheder og husholdninger har bredt set kunnet håndtere rentestigningerne i 2022 og 2023. Det Systemiske Risikoråd vurderer på baggrund af det aktuelle risikobillede, at den kontracykliske kapitalbuffer i Danmark bør fastholdes på 2,5 pct.

Cybertruslen mod den finansielle sektor er betydelig og påvirkes løbende af blandt andet den aktuelle geopolitiske situation og ny teknologi som kunstig intelligens. De seneste år har flere cyberangreb mod europæiske banker resulteret i alvorlige operationelle hændelser, hvilket understreger behovet for, at virksomhederne fortsætter arbejdet med at identificere risici og iværksætte tiltag for at begrænse konsekvenserne af alvorlige cyberangreb.

Den geopolitiske situation fører også til en række risici for den globale økonomi, som kan bidrage til lavere vækst, herunder som følge af et skifte i handels- og finanspolitikker. Fx kan globale toldstigninger både påvirke væksten og få betydning for prisdannelsen med konsekvenser for inflationen.

Den Europæiske Centralbank og Federal Reserve har i løbet af 2024 foreløbig sat de pengepolitiske renter ned med 75 basispunkter. I takt med, at inflationen har nærmet sig centralbankernes målsætning på 2 pct., forventer markederne flere pengepolitiske rentenedsættelser i både USA og Europa.

Boligpriserne i Danmark er overordnet steget i 2024. Det skyldes blandt andet, at renterne er faldet, at arbejdsmarkedet fortsat er stærkt og at der er fremgang i reallønnen. Den samlede vækst i boligudlånet til husholdninger er omtrent nul. Boligudlånet er på det laveste niveau siden 2005 set i forhold til husholdningernes disponible indkomster. I en international sammenhæng er danske husholdninger ikke længere de højst gældsatte, men de ligger fortsat højt. Andelen af boligejere, der misligholder deres gæld, er fortsat på et lavt niveau.

Danske virksomheder har bredt set kunnet håndtere de højere finansieringsomkostninger, der er fulgt med rentestigningerne i 2022 og 2023, selvom det har medført, at de samlede renteudgifter er mere end fordoblet for over halvdelen af virksomhederne. Andelen af virksomheder i restance er fortsat på et lavt niveau. Konjunkturbarometre og den afledte indikator for erhvervstillid peger på forbedrede økonomiske erhvervsvilkår.

De systemiske kreditinstitutters indtjening er fortsat på et højt niveau, men lavere renter kan reducere bankernes indlånsmarginale. De systemiske bankers udlånsmarginale er over en årrække reduceret til et lavt niveau. Faldet i udlånsmarginale skyldes især, at det er blevet billigere at finansiere lange udlån, men også at den del af udlånsmarginale, som

bl.a. skal dække tabsrisikoen, er faldet. Det kan afspejle en stærk konkurrence om kunderne, men det er vigtigt, at tabsrisikoen ikke undervurderes.

Den kontracykliske kapitalbuffer i Danmark fastholdes på 2,5 pct.

Det Systemiske Risikoråd vurderer hvert kvartal det passende niveau for den kontracykliske kapitalbuffer. Bufferen skal sikre, at kreditinstitutterne har noget at stå imod med, hvis der opstår stress i det finansielle system. På baggrund af det aktuelle risikobillede anbefaler Rådet, at satsen for den kontracykliske kapitalbuffer fastholdes på det nuværende niveau på 2,5 pct. Rådet er parat til at henstille om en reduktion af buffersatsen med øjeblikkelig virkning, hvis der opstår stress i det finansielle system med risiko for en hård opstramning af kreditgivningen til husholdninger og virksomheder.

Samspil mellem den kontracykliske kapitalbuffer og kapitalmålsætningen i Danmark

Rådet drøftede de forventede effekter ved forhøjelse og frigivelse af den kontracykliske kapitalbuffer i forhold til samspil med kreditinstitutternes kapitalmålsætninger. Formålet med den kontracykliske kapitalbuffer er at sikre, at kreditinstitutterne kan absorbere tab og stigende kreditrisiko i en periode med stress i det finansielle system. Dermed mindskes den realøkonomiske nedgang, som ellers vil følge, hvis husholdninger og virksomheders adgang til kredit strammes u hensigtsmæssigt hårdt.

Finanstilsynet orienterede om, at i en situation med stress i det finansielle system, hvor den kontracykliske kapitalbuffer er frigivet, kan institutterne operere med en kapitalisering under kapitalmålsætningen. Finanstilsynet vil præcisere dette i et notat på Finanstilsynets hjemmeside. Institutterne kan dermed bruge deres kapitaloverdækning, herunder det vejledende niveau af yderligere kapitalgrundlag, til at absorbere tab. Det er således Rådets vurdering, at frigivelse af den kontracykliske kapitalbuffer vil medføre frigivelse af kapital, som institutterne kan anvende til at imødekomme højere tab, nedskrivninger eller stigning i kreditrisiko. Rådet drøftede i den forbindelse sammenhængen med strategien for opbygning og frigivelse af den kontracykliske kapitalbuffer og betydningen af tydelig kommunikation herom.

Risikoscenarier for den grønne omstilling

Rådet blev orienteret om Nationalbankens og Den Europæiske Centralbanks arbejde med risikoscenarier for den grønne omstilling. Rådet inddrager klimarisici i sin overvågning af systemiske risici i Danmark, da klimaforandringer og den grønne omstilling vil smitte af på den finansielle sektor og kan påvirke stabiliteten af det finansielle system.

Opfølgning på Rådets henstilling om aktivering af den kontracykliske kapitalbuffer i Grønland

Erhvervsministeren har fulgt Rådets henstilling om at aktivere den kontracykliske kapitalbuffer i Grønland. Rådet henstillede ved sit møde 30. september 2024 til erhvervsministeren, at den kontracykliske kapitalbuffer aktiveres med en sats på 0,5 pct. gældende fra 1. januar 2026 og 1 pct. gældende fra 1. juli 2026 grundet tegn på opbygning af cykliske systemiske risici i Grønland.

Henvendelse kan rettes til mail@risikoraad.dk eller *Teis Hald Jensen*, kommunikations- og presserådgiver, på tlf. +45 3363 6066.